

---

## ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ

---

Гузь Олена

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-712-3-2-2>

### ВСТУП

Цифрові технології дедалі більше проникають в різні сфери нашого життя, в освіту зокрема. Україна займає одне з провідних місць за ступенем цифровізації суспільства. Наше суспільство, особливо молодь вже не уявляє життя без смартфонів, планшетів, комп'ютерів та цифрових сервісів. Сучасне життя неможливе без знання всіх цих речей і умінь ними користуватися. Тому освітяни в різних країнах активно залучають ці цифрові пристрої у процес навчання. Науковці, методисти та вчителі активно випробовують застосування інноваційних цифрових технологій у навчальному процесі, розробляють нові методи та прийоми навчання та діляться результатами свого теоретичного і практичного досвіду на багаточисельних площадках в інтернеті.

Значна кількість вітчизняних та зарубіжних науковців (Литвинова С., Кухаренко В., Хассон Дж., Спенгер Д. та інші) приділяє увагу дослідженню методики впровадження та ефективних шляхів використання цифрових пристроїв і технологій для підвищення успішності навчання іноземних мов в школах і закладах вищої освіти. Всі освітяни погоджуються з тим, що застосування цифрових та мультимедійних технологій задовольняє реалізації педагогічних, методичних та психологічних принципів навчання.

Цифровізація освіти як в університетах, так і в школах робить навчання більш яскравим, насиченим, ефективним і доступним. Завдяки їй не лише стаціонарне, а й дистанційне навчання стає більш цікавим, якісним і дешевим. Студенти можуть безкоштовно використовувати різні електронні навчальні курси, знайти безліч профільних онлайн ресурсів та цифрових матеріалів з різних тем і дисциплін. Для реалізації цих завдань необхідно мати лише комп'ютер і стабільний доступ до інтернету.

## **1. Вимога цифровізації освіти**

Цифровізація освіти кардинально змінює підходи до навчального процесу як в школах, так і в університетах. Якісний рівень сучасної освіти вимагає її цифровізації. Цифровізація робить навчання більш сучасним, доступним і зручним для всіх здобувачів освіти. Вона також дозволяє автоматизувати адміністративні справи, полегшує спілкування між учасниками навчального процесу. Вже кілька років в Україні відбувається активна цифровізація онлайн школи. Вона міститиме онлайн курси з різних предметів, бібліотеку електронних книжок, інтерактивні електронні додатки, додаткові навчальні матеріали для учнів і вчителів. Шкільний випускний екзамєн – Національний мультипредметний тест (НМТ), вступ до вищих закладів освіти також відбуваються у цифровому форматі.

Зростаюча цифровізація освіти, поява нових освітніх цифрових програм надають більше можливостей науково-педагогічним працівникам і ставлять перед ними нові вимоги. Успішне використання технологічних новинок передбачає не лише комп'ютерну грамотність, але й вимагає певні нові знання й уміння від викладачів і студентів, вимагає бути активними, гнучкими і творчими.

Багато сучасних вчителів в різних країнах є дослідниками-практиками. На міжнародних майданчиках вони обмінюються своїм досвідом і формують міжнародний освітній простір. Ще у 2007 році на базі глобального медіамайданчику YouTube була заснована безкоштовна освітня платформа TeacherTube. Ця платформа створена вчителями для вчителів шкіл, дитячих садочків і коледжів. Матеріали, які подаються на цій платформі можуть, звичайно, використовуватися учнями, студентами й батьками. Контент платформи суворо перевіряється на безпечність для дітей. Тут вчителі можуть обмінюватися навчальними матеріалами, уроками, підвищувати свою кваліфікацію, показувати роботи своїх учнів. Зазначена платформа підтримує різні формати – можливо завантажувати не лише відеоуроки, а й документи, презентації, фотографії. На цій платформі вчителі можуть організовувати групи за інтересами, підписуватися на канали своїх колег, коментувати та обговорювати цікаві та проблемні моменти.

Сучасна освіта, яка часто є дистанційною або змішаною, неможлива без використання електронних систем управління навчанням (LMS), таких як: електронні журнали, електронні підручники, Google Classroom, Moodle, Google Forms, Google Disk, Blackboard та інші. Ці платформи допомагають викладачам організовувати навчальний процес, розміщувати навчальний матеріал, контролювати процес оволодіння навчальним матеріалом, мати зворотній зв'язок зі студентами.

Крім електронних систем управління навчанням наразі в навчальному процесі широко застосовуються мультимедійні технології. Мультимедійні технології застосовуються для більш яскравої передачі знань через аудіо-та відеоредакти, як то презентації, навчальні фільми, анімації, інтерактивні плакати. До зазначених технологій також відносяться програма Microsoft PowerPoint, яку використовують для створення презентацій, інтерактивні додатки типу Duolingo та ігровий модуль Kahoot!, який активно застосовується в школах.

Поняття сучасного досвідченого викладача обов'язково включає комп'ютерну, мультимедійну та цифрову компетентність. Новітні технології допомагають викладачам і студентам бути творчими та винахідливими, але й вимагають умінь шукати, аналізувати та систематизувати інформацію. Цифрова компетентність також передбачає знання цифрової гігієни та кібербезпеки. Швидкий технічний прогрес спонукає освітян постійно займатися самоосвітою, швидко адаптуватися до технологічних новинок та вчитися ефективно впроваджувати їх в свою роботу.

## **2. Вплив новітніх технологій на навчання іноземних мов**

Мультимедійні технології можна вважати частиною цифрових технологій. Неможливо уявити сучасне навчання без інтерактивних платформ, мультимедійних та цифрових технологій на базі штучного інтелекту. Поява розмовних чат-ботів зробила революційний ривок у методиці навчання іноземних мов. Створені на базі великих розмовних моделей (LLM) розмовні чат-боти змінили підходи у навчанні усного мовлення іноземною мовою. Чат-боти стали партнерами у діалогічному спілкуванні.

Ці віртуальні співрозмовники готові спілкуватися будь-якою мовою без тематичних обмежень у будь-який зручний для користувача час. Чат-бот підлаштовується під мовні знання та мовленнєві вміння співрозмовника. Чат-бот контролює лексичну, граматичну та фонетичну правильність мовлення, виправляє помилки, пояснює правила.

Застосування чат-ботів передбачає певні вимоги. Для того, щоб отримати найбільш реалістичну розмову, необхідно відразу дати чат-боту точні вказівки, тобто первинні інструкції (промпти). Необхідно вказати мову, сферу, задати тему, в якій модель має шукати відповіді. Для спілкування можна налаштувати стиль розмови (дружня, офіційна). Можна вказати бажану довжину речень, формат відповідей, рівень складності іноземної мови та налаштувати функцію виправлення помилок. Студенти помітили, що на одне й теж саме питання різні моделі чат-ботів дадуть різні відповіді.

Розглянемо орієнтовний початок спілкування з чат-ботом для тренування усного діалогічного мовлення: *Привіт! Я хочу поговорити з тобою англійською мовою про вищу освіту у Великобританії. Мій рівень B2. Стиль розмови – дружній. виправляй мої помилки і запропонуй свої варіанти висловлювань. Які ідіоми чи сленгові слова я можу використовувати?*

Наступний зразок інструкції для навчання граматики в процесі усного спілкування: *Ти носій англійської мови з Великобританії. Твоє завдання – покращити мою розмовну англійську. Мій рівень англійської високий, але я маю проблеми з граматикою. Ми будемо спілкуватися 15 хвилин на повсякденні теми. Ти маєш ставити запитання, уточнювати мої відповіді, підтримувати розмову, та найголовніше – виправляти мої граматичні помилки. Прошу тебе в окремому секторі показувати мої помилки з поясненнями. Коли я скажу “Починаємо”, ти повинен почати урок ставлячи запитання.*<sup>1</sup>

Досить корисним для студентів, які вивчають іноземні мови, є технологія розпізнавання мовлення. Алгоритми штучного інтелекту аналізують вимову користувача, лексичний набір. Користувач відразу отримує результати аналізу і рекомендації для покращення вимови. Студенти отримують неупереджений аналіз їхньої вимови. Ця функція є важливою для викладача, оскільки є деякі студенти, які вважають свою вимову ідеальною, а виправлення викладача вважають неправильними.

Слід враховувати такий момент, що викладач не завжди може виправляти помилки студентів у вимові у значному за обсягом потоці монологічного чи діалогічного мовлення. Термінове виправлення кожної фонетичної помилки є неможливим і часто недоречним. Педагогічний досвід доводить, що перебивати студентів через слово-два є неправильним, оскільки це руйнує хід думок студентів, перешкоджає логіці зв’язного висловлювання. Викладач сам створює психологічний бар’єр, замість допомоги. Все, що викладач може зробити в такій ситуації, – це записувати типові помилки студента, а після висловлювання їх аналізувати, щоб не порушувати плин висловлювання. Але таким чином можна виправити лише найбільш розповсюджені та грубі помилки, дрібні помилки залишаються поза увагою студента.

Використання чат-ботів є для студентів психологічно комфортним. Студенти не бояться робити помилки, тому що про них ні їхні одногрупники, ні їхні викладачі нічого не знають. Студенти можуть задати будь-яке

<sup>1</sup> Як безкоштовно вивчати англійську, створивши викладача за допомогою Chat GPT. Англійська без бар’єрів: веб сайт. URL: <https://youtu.be/pJPJb4SIzZg?si=ICYyIkOdxocdBfRc>

питання щодо мови, лексики чи правил і ніхто не буде з них насміхатися чи робити зауваження, оскільки результати їхньої взаємодії залишаться конфіденційними. Таким чином, віртуальний співрозмовник усуває так званий бар'єр помилки і стає унікальним психологічно комфортним індивідуальним інтерактивним помічником-вчителем.

О.І. Пушкар розрізняє такі категорії мультимедійних продуктів: вебдодатки, презентації, прототипи застосування, навчальні програми, гіпертекстові і гіпермедійні програми. Вчений виділяє наступні етапи розроблення мультимедіа-продукту: розроблення концепції, ідеї; проектування; створення інформаційних об'єктів; нормування інтерфейсу з користувачем; інтеграція інформаційних елементів у лінійний (презентація) або нелінійний (інтерактивні авторські додатки) додаток, тестування, випуск.<sup>2</sup>

Новітні технології допомагають перетворити навчальне спілкування на модель реального спілкування, яке лежить в основі комунікативного методу навчання. За допомогою цих технологій вчитель може організувати самостійну, індивідуальну та групову роботу зі зворотнім зв'язком в режимі реального часу. Студенти активно використовують сучасні мультимедійні та цифрові технології для виконання творчих завдань, проєктів, коли вони зосереджують більше увагу на змісті висловлювання, а не на формі. Вони самостійно знаходять джерела інформації, обирають способи її презентації.

Успішне вивчення іноземної мови неможливе без самостійної роботи студентів. Відповідно до програмного навантаження студенти мають значну кількість годин для самостійної роботи. Цифрові технології полегшують самостійне навчання. Студенти отримують доступ до цифрових бібліотек з тисячами електронних книжок та різних онлайн-ресурсів, подкастів і презентацій. Інструментарій штучного інтелекту також часто стає в нагоді. Чат боти на основі штучного інтелекту є чудовим інструментом для вивчення іноземної мови. Чат бот грає роль співрозмовника, з яким можна спілкуватися на будь-яку тему, він виправляє помилки і може пояснити граматичні правила, ніколи не принижує чи висміює людину, є доступним в будь-який час доби. Ці чат боти відрізняються кількістю мов, які можуть навчати, і дещо різним інструментарієм. Таким чином, використання розумних чат ботів допомагає студентам практикувати усне мовлення, аудіювання, читання, розібрати проблемні моменти в граматиці.

Використання онлайн словників та різноманітних довідників, орфографічна перевірка тексту допомагають студентам у виконанні

---

<sup>2</sup> Пушкар О.І. Культура цифрових медіа [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2022. 164 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua>

самостійної роботи, сприяють покращенню не лише іноземної, але й рідної мови. Реалізація цього навчання може бути успішною завдяки використанню сучасного інформаційно-освітнього онлайн середовища.

Сучасні технології допомагають студентам постійно поглиблювати свої знання, вдосконалювати навички та вміння практично у всіх видах мовленнєвої діяльності, розвивати критичне мислення, розвивати свою комунікативну й інформаційну культуру. Студенти можуть використовувати інтернет та мультимедійні технології для пошуку необхідної інформації під час самостійної роботи, підготовки до занять, для підготовки презентацій та проєктів, для поглиблення своїх знань, для розвитку свого творчого потенціалу,

Більшість студентів з раннього віку вміють користуватися комп'ютером і гарно знають багато комп'ютерних програм. Молодим людям цікаво все, що пов'язане з новими технологіями. Тому використання новітніх технологій дозволяє студентам не лише швидше опановувати мову, але й отримувати задоволення від навчання, що є дуже важливим для ефективності навчання. Адже роль викладача полягає в тому, щоб створити таке навчальне середовище, яке мотивує і відповідає когнітивному рівню розвитку студентів.

Цифрові технології забезпечують диференційований індивідуалізований підхід до навчання, створюють інклюзивне й адаптивне навчальне середовище. Вони дозволяють викладачу знаходити і використовувати навчальний матеріал, який відповідає потребам, рівню мовних знань і умінь кожного студента. Кожен студент має змогу підлаштовувати темп навчання під свої можливості і потреби. Це сприяє індивідуальному розвитку і підвищує ефективність навчання.

Цифрові технології значно допомагають і викладачам. Викладачі можуть швидко підготуватися до заняття: до певного тексту чи матеріалу зробити різного виду тексти, узагальнити матеріал, зробити аудіотекст чи відеопрезентацію.

### **3. Огляд деяких цифрових програм для навчання іноземних мов**

Провідні ІТ компанії світу створили кілька десятків розумних чат-ботів на базі штучного інтелекту. високоефективні навчальні програми, які допомагають викладачам розробити успішні заняття, які сприяють підвищенню ефективності формування іншомовної компетентності студентів. Одна з міжнародних освітніх платформ Sigma Software University надає послуги ІТ консалтингу і в Україні. Ця платформа містить освітні програми для бізнесменів, програмістів, вчителів, викладачів і студентів.

Фахівці цієї платформи допомагають освітянам в Україні опанувати нові ІТ розробки, підвищують рівень їхньої цифрової компетенції і запроваджують новітнє програмне забезпечення.

Платформа сприяє цифровізації навчального процесу в Україні. Курси, які організовані на цій платформі, навчають освітян працювати з такими освітніми програмами: Chat GPT, AhaSlides, Canva Whiteboard, Quizlet, Canva Video Editor, NotebookLM. Розглянемо запропоновані програми.<sup>3</sup>

Приватна американська ІТ компанія OpenAI створила перший розумний чат-бот Chat GPT на основі штучного інтелекту. У базовій версії цей чат надає доступ до мультимодальних можливостей, таких як завантаження та аналіз файлів, створення зображень, підтримує функції діалогу. Його також використовують для допомоги в навчанні чи роботі. У навчанні іноземних мов цей чат можна використовувати для розвитку вмінь діалогічного мовлення, перекладу, отримувати відповіді на запитання, генерувати тексти та ідеї. Цей чат працює лише онлайн і доступний через вебсайт або мобільний застосунок. Chat GPT зручний для використання як для викладачів різного професійного рівня, так і для студентів.

Функціонування платформи Chat GPT забезпечується двома основними моделями доступу: базовою безоплатною версією та комерційною, тобто платною (платформа Плюс). Комерційна платформа надає більше функцій. Ця покращена платформа містить інтегровані модулі. Вони дозволяють зробити детальну обробку тексту та графічних зображень.

Розглянемо як Chat GPT може допомогти викладачам іноземних мов працювати з текстами. В чат GPT викладач може завантажити свій текст, але також можна попросити чат його згенерувати. До тексту чат може поставити питання з варіантами відповідей і вказати правильні відповіді. Чат також може зробити вправу на встановлення відповідностей по тексту. Чат може зробити тест з відкритими питаннями, які стимулюють студентів висловлювати власну думку. Під час проєктування завдань викладач має конкретизувати кількість питань, тип, рівень складності. Навіть в одному тесті можна зробити питання з різними рівнями складності. Можна задати питання, які перевіряють розуміння причин, наслідків і зв'язків між поняттями. Якщо викладач не задоволений тестом, штучний інтелект може змінити пул питань та варіанти відповідей. Однак фінальна верифікація й оцінка валідності залишаються прерогативою викладача.

Звернемося до розгляду іншої освітньої програми – AhaSlides. Ця інноваційна онлайн-платформа працює як інструмент динамічної взаємодії.

---

<sup>3</sup> Практичні інструменти для сучасного онлайн-навчання. *Sigma software*: веб сайт. URL: <https://courses.university.sigma.software>

Завдяки функціонуванню елементів гейміфікації та цифрового зворотного зв'язку, сервіс дозволяє максимально залучити аудиторію до створення інтерактивних презентацій із живими голосуваннями, вікторинами, опитуваннями та хмарами слів. Наприклад: на екрані демонструється діаграма з варіантами видів сніданку. Студенти роблять вибір зі своїх смартфонів чи планшетів. Результати голосування відразу з'являються на головному екрані, який всі бачать.

AhaSlides дозволяє використовувати не лише різні типи слайдів, а й виконання тестів. Можна брати тести з кількома варіантами відповідей, відкриті тести. Вона допомагає залучати аудиторію під час презентацій, виступів, навчання, тренінгів або зустрічей. Учасники приєднуються через телефон, планшет або комп'ютер з доступом до інтернету і беруть участь в діяльності, яка відразу візуалізується на головному екрані в режимі реального часу.

Для застосування зазначеної програми встановлення додаткових програм не потрібне, студенти підключаються до інтерактивної презентації через QR-код або посилання. Така технологія може розглядатися як едьютейнмент (edutainment) – навчання через розваги.

Програма AhaSlides має простий інтерфейс, працює у браузері та пропонує як безкоштовний план, так і комерційний з додатковими функціями. Ця інтерактивна програма дозволяє залучати на одну сесію до 50 людей в безкоштовній версії, що є цілком достатнім для однієї групи студентів.

Розглянемо іншу освітню мультимедійну платформу – Canva Whiteboard. Це безоплатна онлайн-платформа, яка перетворює звичайну діяльність на інтерактивну. Смартфон, планшет або комп'ютер перетворюються на цифрову дошку. Всі учасники можуть працювати синхронно і бачити свої дії в режимі реального часу. На дошку можна швидко додавати малюнки, схеми, тексти, діаграми. Це швидкий спосіб оживити урок-лекцію, організувати мозковий штурм чи групове завдання без зайвих складнощів.

Програма Canva Whiteboard працює лише онлайн та має мобільний застосунок. Базові функції доступні безкоштовно, а розширені – у платній версії Canva Pro.

Розглянемо простий застосунок, який допомагає перетворити монолог викладача на онлайн-занятті на динамічну спільну роботу разом із студентами – через взаємодію, візуалізацію та активну участь кожного студента. Під час дистанційного навчання синхронна праця викладача і студентів на занятті зменшує почуття ізоляції, що значно підвищує ефективність навчання. Всі можуть одночасно працювати з елементами на інтерактивній дошці.

Програма Quizlet допомагає швидко організувати повторення та закріплення знань у зручному форматі – так, щоб студентам було легше і цікавіше практикуватися, а викладачу було простіше керувати цим процесом, оскільки платформа сама аналізує помилки студентів і показує моменти, які викликали проблеми. Платформа адаптується під швидкість студента, матеріал, де були допущені помилки, надається частіше, що підвищує ефективність навчання. Отримуючи аналітичний звіт застосунку щодо проблемних моментів, викладач знає, який матеріал студенти засвоїли недостатньо і має можливість швидко скорегувати свої плани, провести додаткову роботу над засвоєнням матеріалу і помилками студентів.

Quizlet – це частково безоплатна платформа, що допомагає викладачам засвоювати терміни та поняття, створювати вправи, проводити інтерактивне тренування на занятті чи задавати його як домашнє завдання. Це особливо актуально під час вивчення іноземної мови, коли потрібно швидко запам'ятати багато термінів, визначень, правил та нової лексики. Як і попередні Quizlet працює онлайн, базові функції якого доступні безкоштовно, а розширені – у комерційній версії.

Інша освітня програма Canva Video Editor – це хмарна онлайн-платформа, що пропонує простий інструмент відеомонтажу для швидкого та зручного створення відеофономатеріалів. Простий інтерфейс не потребує потужного комп'ютера та навичок програмування і режисури. У безкоштовній версії Canva Video Editor ви можете завантажувати й обрізати свої відеофайли, додавати статичні і динамічні титри, текст і підписи, поєднувати кілька фрагментів в одне, користуватись тисячами готових шаблонів, інтерактивними іконками та стікерами, зберігати ролики без водяних знаків. Цього базового безоплатного функціонала цілком достатньо, щоб створити повноцінні якісні навчальні відеоматеріали.

Звернемося до розгляду ще одного безкоштовного AI-інструменту від Google на базі штучного інтелекту – Notebook LM. Ця програма пропонує простий інструмент для швидкого та зручного створення аудіоматеріалів на базі складних друкованих текстів. Як працює ця програма з точки зору технологій? Штучний інтелект аналізує текст, виокремлює головні моменти, виявляє зв'язок між елементами, на основі яких він будує питання. Таким чином складається природній за схемою сценарій діалогу із співрозмовниками. Такі діалоги є навіть емоційними, з паузами і логічним наголосом.

Програма може зробити не лише діалоги, а й аудіоперекази, подкасти текстів. Штучний інтелект може створити відеоогляд з поясненнями цікавих або проблемних моментів. Також у нагоді можуть стати ментальні карти, де пояснюється зв'язок між поняттями, ідеями. Для підсумкового

аналізу навчального матеріалу з теми ця програма може сформувати звіт, де підсумовано всі головні моменти певної теми.

Отже, цю програму доцільно застосовувати перед семінарами для повторення головних тез теми, щоб підготувати студентів впевнено відповідати на складні питання. Оскільки на лекціях головним завданням викладача є передача студентам глибоких знань з предмету, структурування інформації, формування фундаменту знань з предмету, використання мультимедійного контенту, наукові візуалізації допомагають студентам краще зрозуміти і запам'ятати абстрактні ідеї та концепції.

Зазначена програма може допомогти викладачу також перевірити знання студентів з певної теми. Штучний інтелект може згенерувати кілька різних необхідних за обсягом і складністю тестів з теми, з відповідями для перевірки для викладача. Підготуватися до тесту можуть допомогти флеш-карти з питаннями, до яких надаються відповіді.

Викладач повинен лише завантажити текстові матеріали та, використовуючи не складні інструменти, перетворити їх на різні формати аудіорозмов. Це чудове перетворення відбувається без наявності потужних комп'ютерів, студій звукозапису та професійних дикторів.

Таким чином, платформа Notebook LM може допомогти викладачу створити цікаві та різноманітні види навчальної діяльності для запам'ятовування великих за обсягом і складних текстових матеріалів. Формат аудіотексту може полегшити життя і навчання і студентам також. Зважаючи на завантаження нашого життя, студенти можуть прослухати текст в зручний для себе час (в дорозі, виконуючи якусь домашню роботу), в комфортному темпі і стільки разів, скільки студент вважатиме за потрібне. Використання не лише читання, а й відеопрезентація і аудіювання допомагають засвоїти складний навчальний матеріал, оскільки задіюється кілька каналів надходження та обробки інформації.

Також варто зауважити, що, з одного боку, розглянуті освітні програми значно полегшують роботу вчителя і викладача, але з іншого, впровадження новітніх цифрових приладів і технологій вимагає витрат. Обладнання комп'ютерних класів технічними засобами, програмним забезпеченням є досить коштовним. Тому підтримка держави значно допомагає розвинути цей процес.

## ВИСНОВКИ

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що інтернет, комп'ютери, планшети, смартфони та мультимедійні цифрові технології кардинально змінили підходи до навчання. Тому ефективне навчання іноземних мов сучасної молоді неможливе без використання сучасних методів та

цифрових технологій. Сучасні технології мають вирішальне значення, щоб допомогти викладачам підготувати цікаве динамічне інтерактивне заняття, коли мета навчання досягається за коротший час.

Правильна організація процесу навчання із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій сприяє не лише кращому навчанню студентів іноземних мов, а й позитивно впливає на гармонійний розвиток особистості студента. Коли студенти покращують свої знання мови через використання електронних словників та довідників, вони не лише розвивають творчі здібності, але й вчаться аналізувати та узагальнювати інформацію, робити висновки. До речі, вони всі мають високий рівень володіння комп'ютерними програмами та технологіями.

Знання технологій є невід'ємною складовою майстерності сучасного викладача. Викладачі в усьому світі розуміють переваги грамотного застосування новітніх цифрових технологій у навчальному процесі. Широке впровадження інформаційних технологій мотивує й активізує участь студентів в освітньому процесі, що покращує результати навчання, підвищує мотивацію, формує мовну та соціокультурну компетентності студентів, сприяє інтенсифікації навчального процесу та модернізації освітнього середовища. Студенти вчаться аналізувати сучасні цифрові медіапродукти, застосовувати знання іноземної мови в практичних ситуаціях.

Хоча сучасні цифрові технології стали доступними для освіти, слід пам'ятати, що всі ці сучасні технології не можуть замінити викладача в аудиторії. Слід зауважити, що використання значного розмаїття цифрових технологій вимагає високого рівня підготовки викладачів. Викладачі мусять постійно підвищувати свій професійний рівень. Враховуючи швидкий науково-технічний прогрес, викладачам потрібно постійно проводити дослідження щодо оптимального поєднання традиційних методів та прийомів навчання з новітніми цифровими технологіями.

Залишається дискусійним питання матеріально-технічного та програмного забезпечення викладачів і студентів, тому що кращі розширені версії багатьох програм відрізняються досить високою вартістю і потребують наявності якісної мережевої інфраструктури. За таких умов системна допомога держави залишається важливим чинником у забезпеченні належних умов навчання.

## **АНОТАЦІЯ**

Освіта завжди має відповідати запитам і потребам суспільства. Стрімкий розвиток цифрових технологій зумовлює необхідність цифровізації навчання і школах, коледжах та університетах. Провідні ІТ

компанії світу не стоять осторонь, а активно допомагають в реалізації цього процесу. На даний момент вже існують десятки цифрових програм, які використовуються в навчальному процесі: електронні журнали, електронні дошки, Google Classroom, Kahoot та інші. З'являється все більше освітніх чат-ботів на базі штучного інтелекту для вивчення іноземних мов (Chat GPT, Babel, Copilot, Gemini, Talkpal AI Chat, Sesame AI та інші), які компенсують, до деякої міри, відсутність розмовної практики. З'явилися навчальні платформи (Canva Video Editor, Canva Whiteboard, Quizlet, Notebook LM та інші), які мають більший функціонал, ніж розмовні чат-боти.

Цифрові технології надзвичайно допомагають активізувати, інтенсифікувати та урізноманітнити навчальний процес, зробити його більш цікавим і захоплюючим. Ці технології, з одного боку, полегшують працю викладача, а з іншого, створюють серйозні виклики – вимагають високого рівня цифрової грамотності. Зазначені технології автоматизують перевірку виконання завдань та економлять викладачу час на підготовку. Таким чином, науково-педагогічним працівникам потрібно постійно підвищувати свій професійний рівень, оскільки цифрова компетентність стає одним з базових критеріїв професійної придатності.

### Література

1. Практичні інструменти для сучасного онлайн-навчання. *Sigma software*: вебсайт. URL: <https://courses.university.sigma.software> (дата звернення: 15.07.2026)
2. Пушкар О.І. Культура цифрових медіа [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2022. 164 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua> (дата звернення: 15.07.2026)
3. Як безкоштовно вивчати англійську, створивши викладача за допомогою Chat GPT. *Англійська без бар'єрів*: веб сайт. URL: <https://youtu.be/pJPJb4SlZZg?si=ICYyIkOdxocdBfRc> (дата звернення: 15.07.2026)

### Information about the author:

**Huz Olena,**

Candidate of Pedagogical Sciences,  
Associate Professor at the Department of Germanic Languages  
and Intercultural Communication,  
Dragomanov Ukrainian State University  
9, Pyrogova Street, Kyiv, Ukraine